

5.11.2024

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: **Petiția nr. 1171/2023, adresată de Veronica Dini, de cetățenie italiană, în numele „Comitato Salviamo il lago bianco”, „Comitato Civico Ambiente di Merate” și „Comitato Brianzolo di „Attuare la Costituzione”, semnată de alte două persoane, privind aprobarea și punerea în aplicare a unui proiect de producere a zăpezii artificiale în Parco dello Stelvio (Parcul Natural Stelvio) din Italia**

1. Rezumatul petiției

Petiționara reamintește că Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat împotriva Italiei în cauza C-304/2005, susținând că lucrările de extindere a pârtiilor de schi ale unei stațiuni au afectat un sit Natura 2000 din Parco dello Stelvio. Drept răspuns, ca măsură compensatorie, autoritățile italiene au înființat rezervația naturală de stat „Tressero-Dosso del Vallon”, care ar beneficia de o protecție sporită. Cu toate acestea, deși între timp a fost elaborat un plan de management, acesta nu a fost pus în aplicare și nici propunerea din 2010 de regulament privind parcurile și rezervațiile naturale. Petiționara precizează că, în 2016, Santa Caterina Impianti S.p.a. a solicitat aprobarea pentru a extrage apă din Lago Bianco (un lac situat în rezervația naturală Tressero-Dosso del Vallon) pentru utilajele sale de producere a zăpezii. Acest proiect a fost aprobat în 2018 de către organismul responsabil cu gestionarea rezervației naturale Tressero-Dosso del Vallon, cu un an înainte de elaborarea planurilor finale. Lucrările au început în iulie 2023. Cu toate acestea, în urma mai multor avertismente și petiții din partea petiționarei, organismul competent a suspendat toate lucrările în octombrie 2023. Acestea nu au fost încă finalizate. Prin urmare, petiționara susține că lipsa unui plan de management al rezervației naturale și al proiectului în sine contravine hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene din 2007. Ea adaugă că, întrucât proiectul Santa Caterina S.p.a. a provocat deja daune mediului, acesta încalcă și măsurile de conservare a sitului Natura 2000 menționat mai sus, precum și reglementările privind zonele de protecție specială. De asemenea, petiționara pune sub semnul întrebării validitatea evaluării impactului asupra mediului care a fost efectuată pentru proiect, deoarece studiul se bazează pe cercetări care nu

mai sunt de actualitate, încălcând astfel articolul 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CE și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea cauzele C-254/20 și C-411/20). Această evaluare a fost realizată și fără informarea sau implicarea publicului, ceea ce contravine dreptului internațional (Declarația de la Rio și Convenția de la Aarhus), dar mai ales directivelor UE privind evaluarea impactului asupra mediului, astfel cum au fost interpretate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea cauza C-243/15). Prin urmare, petiționara solicită instituțiilor UE să monitorizeze situația și, dacă este necesar, să impună sancțiuni.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 12 februarie 2024. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 233 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, fostul articol 227 alineatul (5)].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 5 noiembrie 2024

În primul rând, petiționarii susțin că rezervația naturală „Tresero-Dosso del Vallon” nu ar fi operațională în practică. Prin urmare, Italia nu ar fi pus în executare hotărârea Curții de Justiție a UE în cauza C-304/05, în măsura în care rezervația naturală a fost stabilită ca măsură compensatorie pentru a se conforma hotărârii Curții. În al doilea rând, în ceea ce privește o instalație de producere a zăpezii artificiale și sistemul aferent de captare a apei care afectează aria de protecție specială (IT2040044) „Parco dello Stelvio”, petiționarii susțin că: Italia ar încălca articolul 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE (Directiva privind habitatele)¹; proiectul ar fi în contradicție cu măsurile specifice sitului prevăzute pentru situl respectiv, iar evaluarea în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva privind habitatele ar fi afectată de mai multe deficiențe.

Observațiile Comisiei

Articolul 6 alineatul (2) din Directiva privind habitatele obligă statele membre să ia măsurile necesare pentru a evita, pe teritoriul ariilor speciale de conservare, deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea semnificativă a speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii.

În temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva privind habitatele, orice plan sau proiect care ar putea afecta în mod semnificativ un sit Natura 2000 trebuie supus unei evaluări a efectelor asupra sitului în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective, autoritățile naționale competente pot să aprobe un astfel de plan sau proiect dacă sunt sigure că nu va avea efecte negative asupra integrității sitului în cauză. Dacă evaluarea efectelor proiectului asupra sitului ajunge la concluzii negative, autoritățile naționale pot autoriza proiectul numai din motive imperative de interes public major și cu condiția să nu existe soluții alternative. În astfel de cazuri, statele membre trebuie să ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a se asigura că este protejată coerența globală a rețelei Natura 2000².

Concluzii

¹ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, p. 7–50.

² Articolul 6 alineatul (4) din Directiva privind habitatele.

Pe baza informațiilor disponibile din presă³ și de la mai multe organizații, se pare că proiectul menționat de petiționari a fost oprit. De asemenea, se pare că autoritățile italiene au decis să refacă situl și au identificat măsuri specifice de refacere în cooperare cu reprezentanții asociației petiționarilor „Salviamo il Lago Bianco”. În plus, autoritățile judiciare naționale au fost sesizate cu privire la această chestiune⁴. Comisia este în contact cu autoritățile italiene, iar evaluarea sa cu privire la acest caz este în curs de desfășurare.

³ Printre altele: <https://www.ildolomiti.it/2023/11/15/parco-dello-stelvio-sospeso-il-progetto-che-voleva-prendere-lacqua-dal-lago-bianco-per-la-neve-artificiale/7354874/>; <https://primalavaltellina.it/attualita/lago-bianco-tutto-tornera-come-prima/>.

⁴ Printre altele: <https://www.ildolomiti.it/altra-montagna/ambiente/2024/si-procede-verso-il-ripristino-del-lago-bianco-al-passo-gavia-dopo-un-anno-di-abusi-ambientali/>; <https://www.giornaledibrescia.it/cronaca/cantiere-lago-bianco-ripristino-clx7p7i9>.